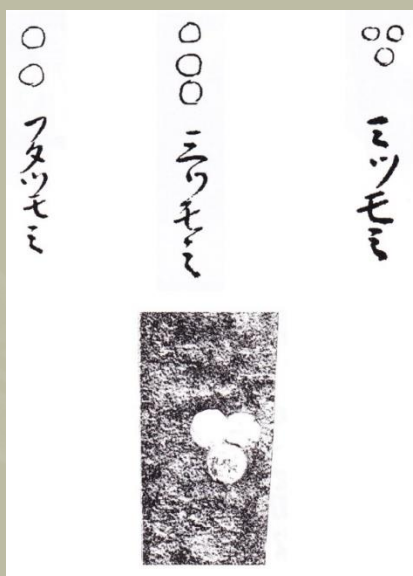

A mekugi-ana titokzatos világa.

Néhány évvel ezelőtt Kondô Hôji (近藤 邦治), az NBTHK Gifu ágának elnöke felfedezte a *Bunka* háromban (文化, 1806) megjelent kardpublikáció átíratát.

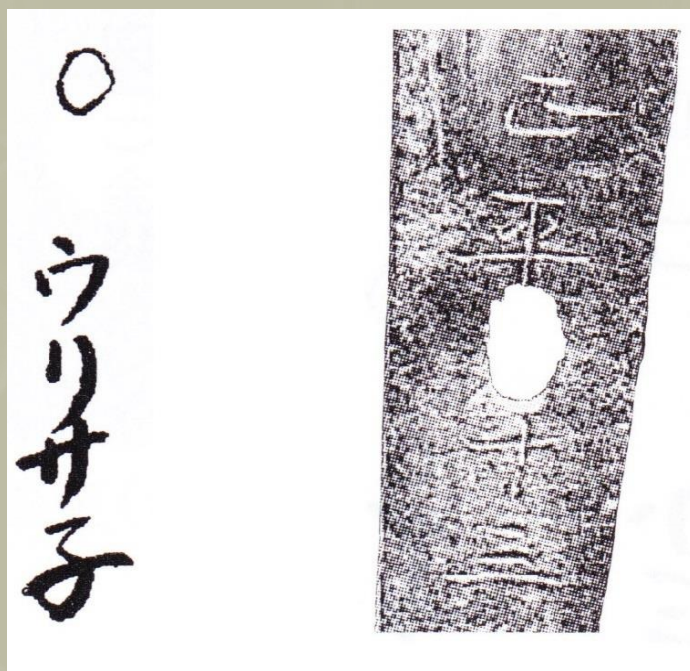
Nos, maga a kardpublikáció meglehetősen sokrétű és lefedi a szokásos spektrumot, de nagyon megkérdőjelezhető a hivatkozás a *gentoku* második évére (元徳, 1330), mint az eredeti megjelenésének idejére. Feltételezzük, hogy ez egy elírás, és hogy *genrokura* (元禄, 1688-1704) vagy *shôtokura* (正徳, 1711-1716) gondoltak. Ez az átírás azonban tartalmaz egy érdekes fejezetet, melynek címe: „*menuki-ana no shidai*” (目貫穴之次第, „A *menuki-ana* körülményeiről(helyéről)”), igen, a *menuki-ana*, de valójában a *mekugi-ana*. A könyv 15 különféle *mekugi-ana* illusztrációt tartalmaz, amelyeket az alábbiakban mutatunk be úgy, hogy amennyire lehetséges, hasonló *mekugi-ana*-t ábrázoló képet csatolunk a leíráshoz.

1,2,3 és 4-es kép az alsó kép a *Bungo Yukihiro tachi*.

Az első három kép két vagy három rögzítő lyuk elrendezését írja le, egymás alatt az alattuk lévő 4-es képen háromszög elrendezést láthatunk. Ezeket az elrendezéseket „*futatsu-momi*” (フタツモミ) és „*mitsu-momi*” (ミツモミ) elnevezéseknek nevezzük.

A szöveg megemlíti, hogy ebben a kategóriában csak a lyukak számát számolják, és hogy például ha négy *menuki* (értsd *mekugi*) lyuk sorakozik, azt négy igazított *menuki* sornak nevezik „*yotsu-momi*” (ヨ ツ モ ミ) és az öt lyukast, „*itutsu-momi*” (イ ツ ツ モ ミ) és így tovább. A *mitsu-momi* háromszög alakú elrendezésben nagyon ritka, és leginkább a korai *Kotô* pengékre korlátozódik, mint amelyiket az alábbiakban a Bungo Yukihiro (行平) *tachijából* mutatunk be. (a felső képen látható *nakago*)

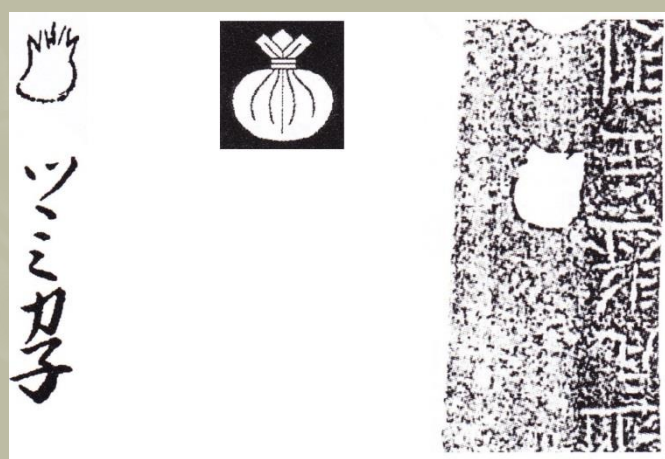
5-ös kép.

Az ötödik képet *urizane*-nek hívják (ウリサ子, „dinyemag”). Tehát itt nem a *mekugana* elrendezését, hanem a formáját írjuk le. Az ilyen lyuk nagyon gyakori, és egy meglévő *mekugi*-ana kiszélesítésével jön létre. A bal oldali kép egy tényleges példát mutat a *Tomoyuki* (友行) *tantójára* (5-ös kép)

6-os kép.

Az hatodik képet „*nasu-hisago*” -nak (ナスヒサ子, „padlizsánnak” nevezik). Az ilyen *mekugi-ana* meglehetősen ritka, ha egyáltalán megtalálható, főleg a *koto-tantokon*, mint ahogyan azt a *morimitsu* (盛光) penge mutatja. (6-os kép) A *nasu-hisago* lyuk ugyanúgy egy kibővített *mekugi-ana*, mint az *urizane* lyuk.

7-es kép.

A hatodikat „*tsutsumigane*” -nek (ツミカ子) hívják, amely a becsomagolt pénz alakjára (*tsutsumigane*, 包み金) vagy egy aranyzsák (*kanabukoro*, 金袋) szerencsehozó szimbómára utal. (lásd a közepén lévő kis ábrán). Alapjában véve a *tsutsumigane* egy olyan lyukat ír le, amelyet valaha kiszélesítettek, és ahol a *mekugi* újra meglazult.

A *mekugi* meghúzása érdekében az acélt az egyik oldalról meg kalapálták, hogy ismét leszűkítsék a lyukat, azaz hogy elkerüljék az új *mekugi-ana* kinyílását. A jobb oldali képen egy tényleges *tsutsumigane* lyuk látható *Shikkake Norinaga tachiján* (尻懸則長).

8-as kép.

A nyolcadik kép „*kurahone*” (ク ラ ホ 子) az az egy fából készült nyeregnek (*kura*, 鞍) a kerete (*hone*, 骨). Nehéz olyan tényleges példákat találni erről a *mekugi-anaról*, amely megfelel ennek az ábrázolásnak, de valószínűleg a jobb oldali *Hisakuni tachinál* (久国) látott példát értik alatta.

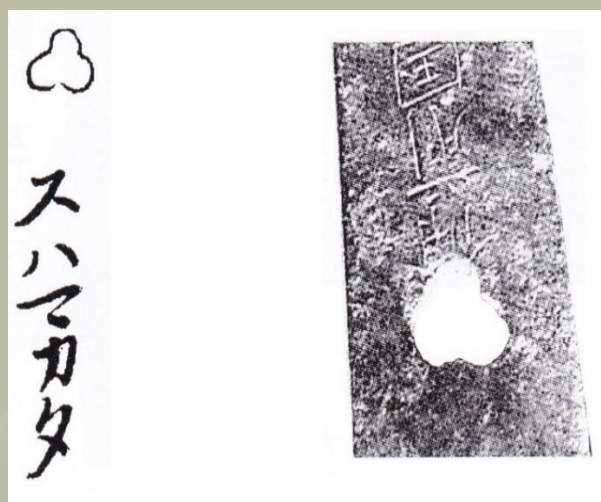
9-es kép.

A kilencedik képen a *mekugi-ana* neve újra világosabb, nevezetesen a „*hyôtan*” (ヒヤウタン, „tök kulacs”). Ilyen lyukat gyakran találunk, és két különböző méretű *mekugi-ana* eredménye olyan közel ütve egymáshoz, hogy összeolvadnak egymással. A jobb oldali képen egy *hyotan-mekugi-ana* látható *Taikei Naotane* (大慶直胤) *wakizashiján*.

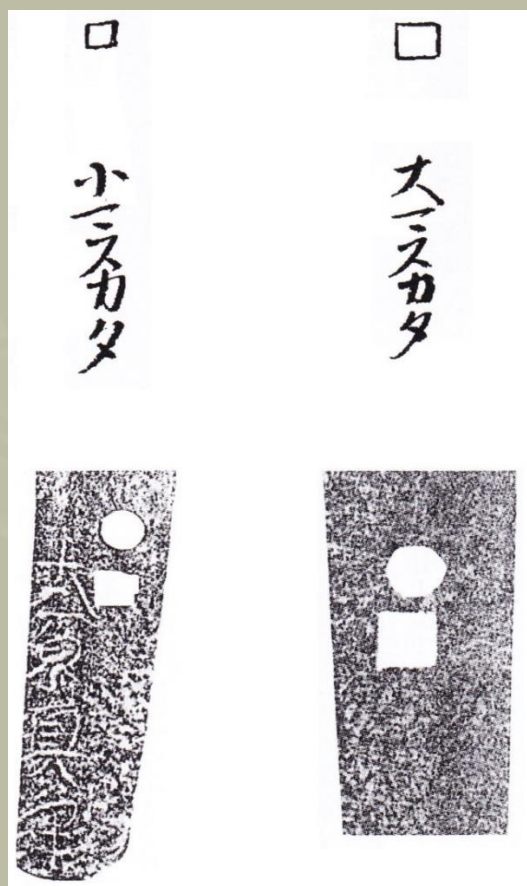
10-es kép.

A tízedik számot „*yomitori*” -nak (ヨミトリ) hívják. A „*yomi toru*” (読み取る) ige jelenése „olvasni (például egy műszerből)” vagy „olvasni (valaki) elméjét”. De a *katakana* szótagokban leírt átírás miatt nem világos, hogy valójában ezt az igét értik-e. Ilyen típusú *mekugi-ana*-t nagyon nehéz találni tényleges pengéknél, és feltételezhető, hogy valójában rejtett keresztény szimbólum volt.

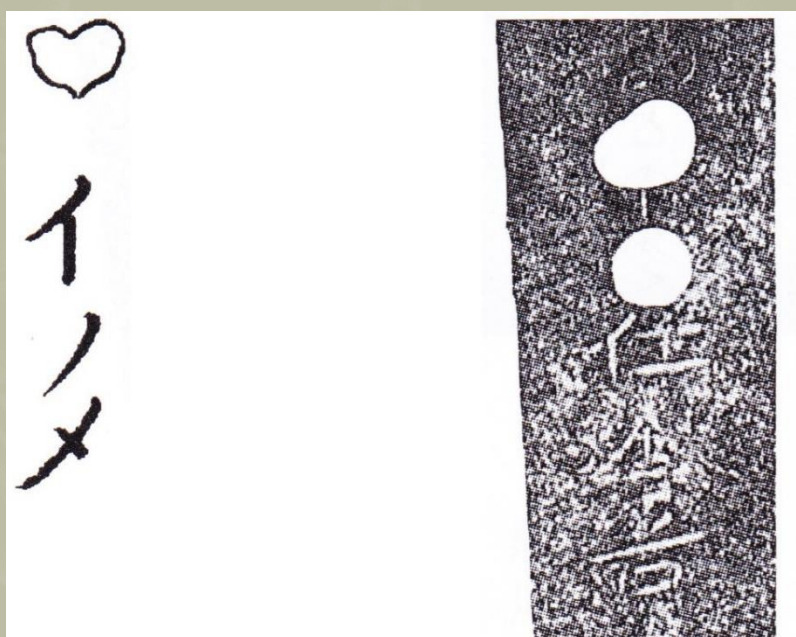
11-es kép.

A legtöbb gyűjtő valószínűleg ismeri a következő, a tizenegyedik ábrázolás fogalmát, nevezetesen a „*suhama-gata*” (スハマカタ), vagyis utal a *suhama* (洲浜) elemre, ahogyan ismerhetjük, például a *tsuba hitsu-anaból*. (lásd a függelékben 1.) Az ilyen *mekugi-ana* valószínűleg a *koto*-korszakban volt szélesben elterjedt, mint ahogyan, itt a *sunnobi-tanton* látható, *unjû* (雲重).

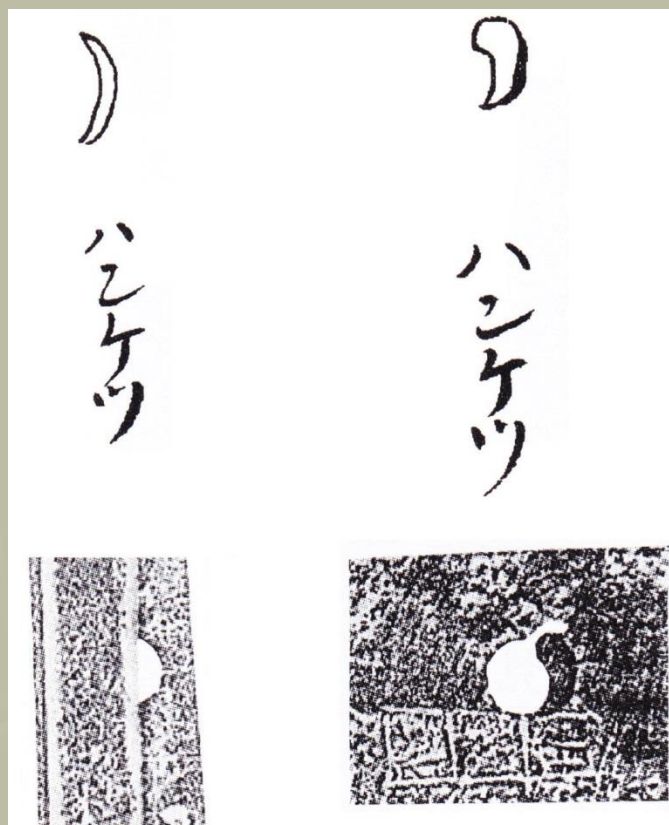
12-13-as kép.

A tizenkettedik és a tizenharmadik kép „*ko-masugata*” (小 マ ス カ タ) és „*ô-masugata*” (大 マ ス カ タ), vagyis kicsi (*ko*, 小) és nagy (*ô*, 大) négyzet alakú *masugata*, 枡形. Nem világos azonban, hogyan különböztették meg a „kicsi” és a „nagy” *masugat. kondo* azt sugallja, hogy ha egy négyzet alakú *mekugi-ana* széle megfelel az átlagos *mekugi-ana* átmerőjének, akkor ezt *ko-masugatanak* lehetne nevezni. Ha a széle nagyobb, akkor valószínűleg az *O-masugata* osztályozás érvényes. Ennek a megközelítésnek az alátámasztására a bal alsó sarokban egy *ohara sanemori tachi* (大原真守) látható, ahol a négyzet alakú lyuk nagysága megegyezik a normál *mekugi-ana* méretével. A jobb oldali *taima-tanton* (当麻) a négyzet alakú lyuk egy kicsivel nagyobb, mint a normál *mekugi-ana*. Mellesleg, egy ilyen lyuk meglehetősen archaikus, és visszavezethető azokba az időkbe, amikor a *menuki* és a *mekugi* egységet alkottak, és ahol a négyzet alakú lyuk megakadályozta a dísz (*menuki*) elfordulását, elcsavarodását.

14. kép.

A 14. kép is ismert, lehet, mivel „*inome*” -nek (イノメ) hívják. Ez akkor fordul elő, amikor egy *mekugi-ana*t egymást átfedő módon nyitnak meg egy meglévő *mekugi-ana* mellett. Példaként szolgáljon itt egy *Hoshô Sadayoshi tanto* (保昌貞吉).

15-ös kép.

A fejezet utolsó két ábrázolását, *“hangetsu”* -nak (ハンケツ, „félhold”) nevezzük, míg a jobboldali, inkább vessző alakú gyöngyre emlékeztet (*magatama*, 勾玉). (巴) (lásd a mellékletben 2.)

A *mekugi-ana* kifejezés talán túlzásnak tűnhet, mivel alig lehet a mekugit áteröltetni egy ilyen nyíláson keresztül. Talán az utóbbi két példa valójában nem is a *mekugi-anat* mutatja, hanem egy olyan formát, amely egy *orikaeshi-me*i (lásd a mellékletben 3.) vagy *gaku-mein* keresztül történik (lásd a képet a bal alsó sarokban egy *kunimune katana*-n, 国宗), esetleg egy *semegane* lágyfém csatlakozó (lásd a képet a jobb alsó sarokban a *sukesadai katanán*, 祐定). Ebben az értelemben lehetséges, hogy a katakana „*hanketsu*” szótagok valójában a (半欠) kifejezést jelentik, ami azt jelenti, hogy „fele hiányzik”.

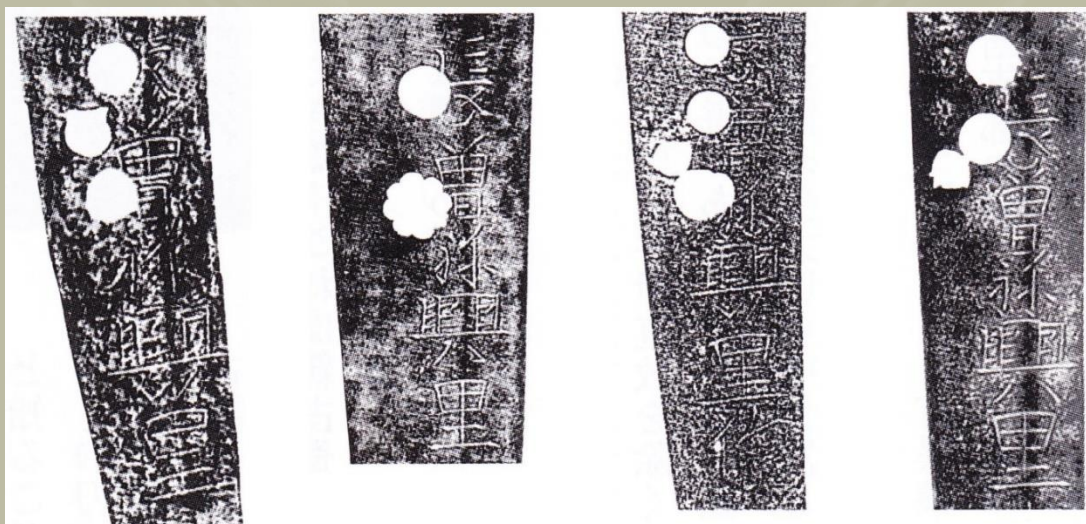
Visszatérve a *mekugi-ana* eredeti funkciójához, mégpedig ahhoz, hogy egy új rögzítő lyukat kell hozzáadni, vagy a meglévőt kell nagyítani vagy módosítani a *nakagon*. Ez azt jelenti, hogy a kereszt alakú kivételével valószínűleg nem foglalkoztunk olyan lyukakkal, amelyeket tudatosan nyitottak *suhama* vagy *inome* alakban.

Más szóval, a kiadvány éppen csak összegyűjtötte a létező *mekugi-anákat* és megadta nekik a nevüket. A korábbi időkben a kovácsok vagy más kézművesek nem voltak finomkodók az új lyukak beillesztésekor, mivel az aláírást és a dátumot is átfúrták, megbánás nélkül. Manapság ez úgy tűnik, mint egy „könnyelmű megsemmisítése” a

korábbi referenciáknak, ám akkoriban egy új lyuk csak a penge életének új szakaszát jelölte meg, mivel a tulajdonos a legjobb esetben is csak az „őrzője” volt a kardnak, aki ideiglenesen átvette a kardját elődjétől, és átadta azt a következő generációnak életének végén.

Amikor az *Edo*-korszakban és különösen az *Osaka-shinto* iskolák megjelenésével az aprólékos és finoman kimunkált *nakago* befejezések divatossá váltak, és még az aláírás kalligrafikus értékére is hangsúlyt fektettek, a rögzítő lyukat nem lehetett csak úgy kihagyni a teljes képből és véletlenszerűen elhelyezni. Ez azt jelenti, hogy sok kovács úgy döntött, hogy az első és az eredeti **ubu-ana** (生ぶ孔) (*mekugi-ana*) majd a felirathoz képest került a *nakagora*, hogy összhangban legyen a *nakagon* a *mei* és a *mekugi ana*. A *nakagon* lévő lyukak trendjében ezeket a lyukakat szintén nevezték még „**kesho-ana**” (化粧, vagy „díszítő lyukaknak”). Egy példa a *kesho ana*-ra a **tsubo-ana** (柑孔, avagy „edény alakú lyuk”), ahogy azt *kotetsu* alkalmanként alkalmazta (虎徹). Egyesek szerint a *tsubo-ana* valójában egy tigris fejét ábrázolja, mert a *kotetsu* első „*ko*” karaktere „tigris” jelent.

A *tsutsumigane*ből született meg egy kifinomultabb forma az úgynevezett „**hanamaru**” (花丸, „virágkör”). Az ilyen fajta *mekugi ana*-k eltérően értelmezhetőek, különböző számú szirmokkal. Így vannak olyan kifejezések is, mint a **sakura-ana** (桜孔, „cseresznye virág otthon”) és a „**kiku-ana**” (菊孔, „krizantém lyuk”). Mint a *tsubo-ana*. A *hanamaru* egy kovács által hozzáadott kifinomult előrejelző lyuk. (amit a kovács helyezett el az esetleges jövőbeni lyukak kifúrásához). Az alábbi képen balra látható még két tudatosan nyitott *mekugi-ana* a *kotetsu* pengéken. Úgy néznek ki, mint a *koto* pengéken lévő számos rögzítő lyuk, de ezek mind *ubuk*. (16-os kép)

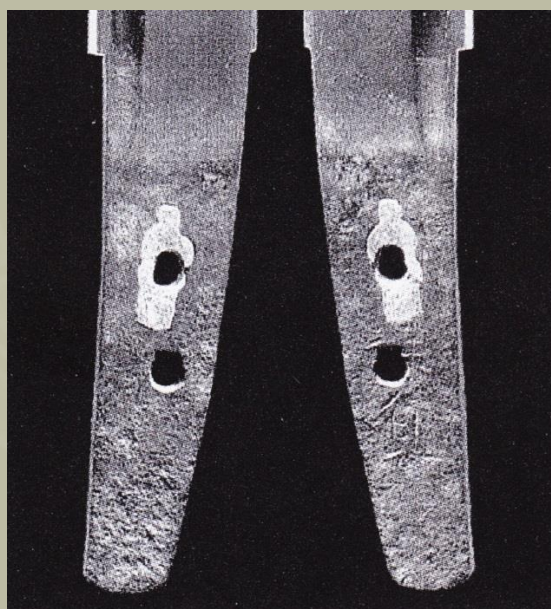
16-os kép.

Ezen kívül be kell mutatni néhány további *mekugi-ana* formát, nevezetesen a „*kawari-ana*” (変わり孔) néven ismert ritka formákat. A virágos nevek visszanyúlnak a *kondo hojiba*.

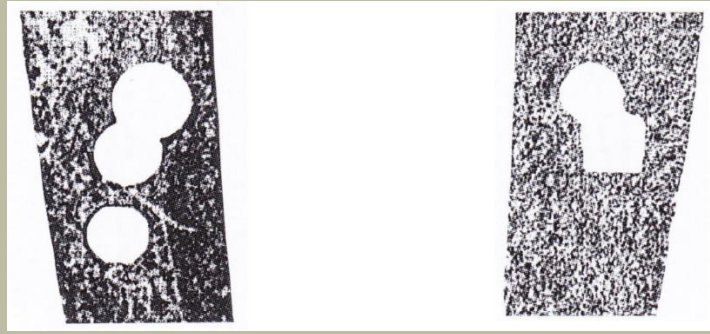
17-es kép.

Balra: *kaiki-shoku* (皆既食), „teljes napfogyatkozás”; jobbra: *chuya* (昼夜), „nappal és éjszaka” (17-es kép)

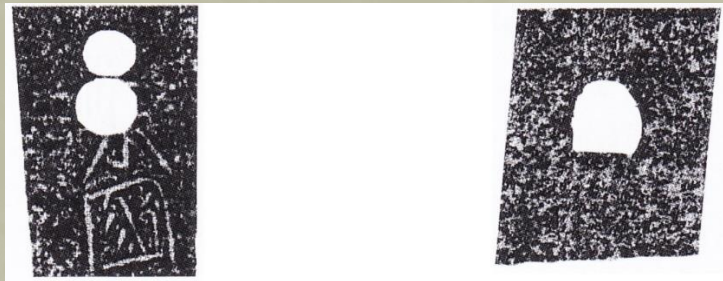
18-as kép.

Nagy *semegane* egy *jinsoku tanton* (神息) amely a *Jakushi-Nyôraira* (薬師如来), a Gyógyító Buddhára emlékeztet. (18-as kép)

19-es kép.

Balra: **ikken** (一 献), *ikken* háborús szokás volt, hogy a vendégnek felszolgáltak ünnepi köretet, és három csésze szakét; jobbra: **aburi-mochi** (炙 り 餅), „sült *mochi*” (19-es kép)

20-as kép.

Balra: **yukidaruma** (雪 達 磨), „hóember”; jobbra: **suidô** (隧道), „alagút” (20-as kép)

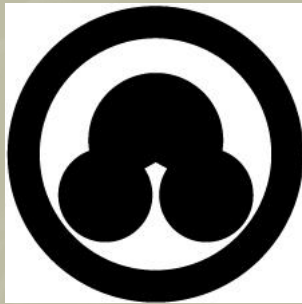
21-es kép.

tsuki ni kumo (月に雲), "hold felhők mögött" (21-es kép)

Original Source: <https://markussesko.com/2013/09/14/the-secret-world-of-mekugi-ana/>

Függelék

1.suhama (洲浜):

2.magatama:

3.oriakaeshi-mei:

